

SOMOGYI ÚJSÁG

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide czimzendők
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyitléri
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre . 4 frt
Félévre . 2 „
Negyedévre . 1 „
Egyes szám ára: 10 kr.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.
Bérmentesen küldö-
ményt nem fogadunk el.
Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ERDEKŰ VEGLYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felölös szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Ifj. Nagy Ferencz.

A tanítók helyzete.

A magyarországi tanítók helyzetről immár évtizedek óta annyi cikk, rőpirat és könyvet irtak össze, hogy ezek után félt, miszerint jelen jószándék-diktálta sorainkat talán figyelemre sem méltatják az érdekelt felek. Pedig ez a kérdés, bár ezer oldalról hozzászóltak legyen is, még mindig méltó a megvitatásra. A népiskolák kapui nemsokára bezárulnak az országban, a tanítói kar lassan majd ráér a maga ügye-bajával is foglalkozni, miután a rábizott köteletségének egy esztendőn belül derekasan megfelelt.

Csak nemrég volt, hogy az agilis kultuszminiszter valóban érdekes ígéreket tett a népoktatás bajnokai sorsának javítását illetőleg; de ez alkalommal tekintsünk el az ígéretek-től, melyeknek megvalósulása még a jövő kérdése. — csak pusztán a létező állapotokat vizsgálgassuk e téren.

Magyarország tanítói tagadhatatlanul súlyos viszonyok között élnek. A kikre a magyar nemzet jövője, gyermekeinek szellemi nevelése van bízva, azok nehéz gondok között vergődnek s a megélhetés nehézségeivel állnak szemben.

Csak szét kell nézni a hármashalom országában, hogy hol és mely vidéken van a tanítónak az a határozott jövedelme, a melyből gond nélkül biztosíthatná a maga és családja jövőjét. Pedig ő az, a ki fárasztó, idegölő munkásságával és bámulandó türelmével előkészíti az új nemzedéket, hogy az később hasznos polgárokat szolgáltatasson a hazának, ő az, a kinek még teljes hatalmában áll a kicsinyek lelkét a jónak és szépségnek megfelelőleg idomítani; a kinek legelsőbbben jut az a szép feladat, a honszerelmet a gyermekek szívébe beoltani; — szóval a legnemesebb hivatás az osztályrésze s mindezek jutalmául a magyar tanító-

ság (legalább jó része) örökösen küzd sorsával s keserves gondok nyomják agyát

A tanítónak sok helyen szálmassan csekély a fizetése s hozzá még néhol ez is csak papíron van meg. Egy rossz cselédnek az évi 80—100 forint bére azonos az övével s kap ehhez még néhány mérő buzát, fejelés csizmát vagy efélét. Bizony, ebből tán nyomorogni sem tud a családjával s kénytelen valami mellékfoglalkozás után nézni, a mi persze fontos kötelessége teljesítésében gátolhatja őt.

A tanítóknak módot kell nyújtani arra, hogy ha még oly kevés, de legalább annyi fizetésük legyen, a mennyi a saját szükségletük kielégítésére elégséges. A mi az összeget illeti, hat évvel ezelőtt 300 forint minimumról beszéltek a képviselőház pénzügyi bizottságában. Azóta, úgy tudjuk, nem igen emelkedhetett ez az összeg, s ha mégis, — úgy az bizonyosan csak

T Á R S A.

Bohém-élet dalaiból.

Hogyha majd újra találkozunk egykor
Annyi bolygás, hosszú idő után,
Elgondolom én egymagamban sokszor:
Milyen családva nézel majd reám.
Tudom, keresed bennem azt a balga,
Szerelmes tépelődő gyereket,
— Akit csak úgy szólítottál: »Te Csúnya!«
Pedig ő már tudja Ég hova lett.

Látz helyette egy örökké gondtalan,
Kacagó, könnyelmű, bohém fiut,
A ki kedvét leli nótában, dalban,
És megvet gyűlöl minden szomorut.
Nem fakadok sirva, mint akkor, — régen,
Szerelmes, kötekedő szavadra,
S nem néznék szép szemedbe olyan mélyen,
... Sokat, nagyon sokat változtam azóta.

... Járak uttalan, árván, elhagyatva,
Ifjú korom régen eltemetve,
A te Csúnyád hát miért nem kacagna,
Nincs már semmi, a mit elveszthetne!
Budapest, 1899. márc. 19.

Kovács Sándor.

Emléklapok.

(1848—1849.)

Irta: Dömény Imre.

— A »Somogyi Újság« eredeti tárcája. —

Abból a régi időből, mely oly lelkesedéssel teljes eseményeket hozott létre, irok egy néhány sort, részint emlékezet után, részint bizony nagyon hiányos naplószerű jegyzeteim folytán.

Érdekes adatok ezek csak annyiban lehetnek, a mennyiben az 1848—49 ben lezajlott eseményeknek még a legkisebbe is igényelhet egy kis figyelmet.

Egyszerűen bár, de hiven, az igazságnak megfelelően írom le az eseményeket, melyeket átéltem.

Nem vonhatom ki magamat az események lezajlásából, s így leírásomba talán vegyül egy kis subjectivitás is.

De hát ezt elkerülnöm nem lehetett. Még csak azt jegyzem meg, hogy Somogy megyében lakva, innen kell kiindulnom az események leírásához.

Itt születtem ... itt halok meg.

Ezek előre bocsátása után belekapok a dologba, s megkezdem az általam megért események leírását.

I.

A győnki gymnasium padjait farag-

tam biz én még 1848-ban mint 13½ éves gyerek. Az akkori eseményekből csak annyit tudtam, a mennyi a gymnasium épületén kitűzött zászlóra volt felírva e szavakkal: »Szabadság, egyenlőség, testvériség!«

Nem értettük mi még akkor gyerek észszel, hogy mit jelentenek e szavak! De láttuk, leolvastuk tanáraink arcáról, hogy valami rendkívüli dolog történt. Tanáraink lelkesedése átszállott reánk is. Érezünk mi is valamit, bár nem tudtuk, hogy miért, és mit.

Egyszer aztán úgy május hó végén megjelent köztünk — egy Sopronból hazakerkezett diák Faust Jani!

Ez már háromszintű jelvénnel — kokárdának mondta ő — mellén jött köznök, s beszélt sok mindent s mi nagy figyelemmel hallgattuk szavait.

E sok beszéd közül az tetszett nekünk legjobban, hogy szabadság van, s az iskolák be lesznek zárva, hogy a tanuló ifjúságot nem várja be a rendes évfolyam záró idejét, — hazaküldik.

És Faust nem hazudott — úgy lett minden, a mint előre megmondta.

Bejött egyik tanár, mert akkor még igazgató nevet egyik sem igényelt magának — s azt mondta: fiam irjatok haza, hogy jöjjenek el érteitek szüleitök, és vigyenek haza; — mert hát baj van, s mi nem vigyázhatunk reátok.

papiroson vagy javaslat alakjában van meg.

Nem tudunk lelkesülni a 300 forintos minimumért, mert az éppen-séggel nem nevezhető tanítói fizetésnek, mégis őszinte örömmel fogadnók mindnyájan, hogyha ez az intézkedés mihamarabb életbe lépne, ezzel legalább meg volna téve az első lépés arra, hogy a tanítók helyzete kedvezőbb kilátást nyerhessen. A háromszáz forint-hoz természetesen a rendes járulékokat, továbbá a korpótlékokat és a nyugdíjat is hozzá kívánjuk számítani.

Az utóbbi, t. i. a nyugdíj-kérdés rendkívül fontos, a melyet nem is lehet kellően méltányolni. Mai napság is megtörténik ugyanis, hogy némely helyen egyszerűen végkép elbocsátják a tanításban megöszült egyéneket, csak azért, mivel koruknál fogva már nem képesek többé kötelességüknek eleget tenni. Az ilyen tanító koldusbotot ragadhat s világgá mehet, — a haladás szegyenére.

Eme — igaz: ritka, de mégis lehetséges — esetek előfordulását meg kell gátolni. Azért is, mert évtizedeken át tartó hasznos munkálkodás egyéb befejezést érdemel.

A tanítónak, a ki önfeláldozással oly nehéz feladatot teljesít, adjuk meg a mindennapi kenyerét, öregségére pedig gondtalan nyugalmát.

Napjainkban a tanítói pálya kvalifikációhoz van kötve, a mely kvalifikáció elérése meglehetősen költségbe és fáradságba kerül, a ki tehát a tanítói pályára lép, az azt akarja, hogy ugy gondtalan megélhetése biztosítva legyen, mint öregségére ne kelljen koldusbotot kezébe venni. Sok a kívánni való mindkét tekintetben. Ha valakinek foglakozása produktív, úgy a tanítóé

bizonyára a legnagyobb mértékben az s ha van olyan egyén, kit nem jutalmaznak érdeme szerint, úgy ezt a tanítónak kell nagyon keserűen tapasztalni.

Az legutóbb lezajlott költségvetési vita alkalmából a közoktatásügyi miniszter azt mondta, hogy szándéka a tanítók helyzetén segíteni, több új iskolát is fel akar állítani, miután azonban pénze nincs, egyelőre nem valószínű, hogy megterveit. Hanem ágyura, öldöklő hadiszerekre mindig van pénz!

Ne csüggedjete el Magyarország igazi bajnokai, ti derék néptanítók. Oltások gyermekeink szívébe továbbra is a hazaszeretet lángját, lesz még idő, midőn a haza hálásabb lesz irántatok!

— Igen bölcs és szép intézkedés volt a felsőbb hatóságoknak abbéli rendelete, hogy az utak, utcák, terek, házak előtti térségek befalítása örendellett.

Nem is késtek a helyi hatóságok sem ezen rendelet keresztüli élet a legsürgősebben eszközölni úgy, hogy ma már igazán gyönyörrel szemlélhetjük a szépen növekedő fákkal szegélyezett utvonalakat.

Van azonban — majd minden felé, — a lakosságnak egy bizonyos része, a mely rosszabb állatnál, éretlen észszel, — vagy jobban mondva teljesen ész nélkül, — rongálja, vagdalja ezen ültetvényeket, egész hadjáratot folytat minden ellen, ami üdvös és szép; és abban találja gyönyörűségét, hogy másokat bosszanthasson, másoknak károkat okozhasson.

Velük szemben a hatóság közegei, — a legtöbb esetben — tehetetlenek, mert: gyalázatos munkájukat rendesen akkor követik el, mikor a közvagyon őrei, a rend fentartói távol vannak, s így felügyeletük lehetetlen.

Igy van ez ma majd egész vármegyénkben; de leginkább a megye székhelyén Kaposvárott. Hogy tényt constatáljunk, felhozzuk a legutóbb történeteket,

Az új vasuti átjáró körtöltése, a magyar államvasut üzemeltetősége által mind két oldalról szép gesztusnyelvével fákka lett beültetve. Alig kezdetek azonban ezek fakadni, valami éretlen fickó közülök már négy darabnak levágta az egész koronáját, úgy, hogy most, ha megmarad is, a többi között aránytalan apró törzsű fává nőheti ki magát. De az is lehet, hogy ujjakkal kell őket pótolni, mely esetben ezek egy évvel elmaradnak, társaik közül teljesen kiválnak, és küönösen szépészeti tekintetből az az egész vonalat csúfítják.

Eppen így van ez a megyei, — ország, — és mezsei utak mellett is.

De nemcsak az előfákat tűzik ki az ilyen haszontalan minden módon kárt tenni akaró sebhíjak, hanem még a házakat sem kímélik.

Tekintsük meg az ujonnan épített vagy az ős és tavasz folytán tatarozott új házakat. Alig hagyja ott őket a munkát befejező munkás, alig következik be az est, már megjelennek ezen éretlen svihákok, késsel és más eszközökkel összekarcolják, elcsúfítják az épületet; vagy ha már a vakolat megszáradt, összefirkálják, mindenféle szemérmert sértő szavakkal és rajzokkal. Sok esetben látják őket a szomszédok, járó kelők, de reá sem néznek, vagy nem bánomságból, vagy azért nehogy az ő tulajdonuk is hasonló sorsra jusson, szóval a baj megérténik, a nélkül, hogy az élnetelen kártevő megbüntetésre lenne.

Felhívjuk tehát e helyen úgy a vármegye közönségét, valamint Kaposvár város összes lakosságát, vegye pártfogásába úgy a köz, valamint a magán vagyon, nyújtson segélyt a közrend őreinek, s valahány esetben tapasztalja ezen visszaéléseket, törekedjék a tettest, a hatóságnak által adni, azok majd tudni fogják miként kell az ilyen haszontalan svihákokkal elbánni.

H I R E K.

— Előfizetési felhívás. Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével

El is jöttek értünk, s úgy 1848. május végén hazamentünk mind.

II.

Otthon lévén, szorgalmasan olvastam a hírlapot, mely a szemesi póstán leadva — s a mernyei urodalom kiküldötte által lehozva Bábodig-pusztá Mocsolád mellett — megérkezett minden héten kétszer.

Bizony akkor még úgy volt, hogy Szemestől le egész Kaposvárig nem volt postahivatal. A mernyei kegyesrendű urodalom kormányzója a nekem ma is kedves emlékü Dornay volt, oly szíves hogy egy öszödi gyalogbéreessel hordatta le a vidék hírlapjait és a naptárban érkezett leveleket. Az öreg Boda Pál — hetenként kétszer jött le Mernyére egy tarisznya újsággal, s egy-két levéllel, a leadottakat Bábodon hagyta, onnan aztán egy béres horta be Mocsoládra a Kacsovich házhoz. S a jólelkű öreg ur — Kacsovich Mihály — mert hiszen még akkor ő volt az ur Mocsoládon, hol ma már unokája — Zoltán vezeti az örökségül neki jutott gazdaságot, elküldötte hozzánk.

Ugyan mit szólnánk mi, a mai időben, ha naponta nem kapnánk meg hírlapjainkat? Reklamálnánk, és íránk panaszos sorokat a pósta rendetlensége ellen!

Odahaza lévén. — apám aggódó gondolatai miatt, hogy tanulásom fel van függesztve — bántottak egy kisé. A hírlapokat szorgalmasan olvastam.

Megtudtam, hogy a rácsok lenn a délen, a tótok fenn éjszaka, a horvátok is mozgognak, ellenünk törnek.

Jött aztán egy rendelet s így szep-

tember közepe-felé — a napra már nem emlékszem — Somogy megye akkori alispánjától, melyben arra hívja fel a községek bíráit, hogy, ha nappal nem is, de éjjelként állítsanak őrköt a falvakban, mert Jelasich-horvátokból, szerezcsányokból álló rabló csapataival atjött a Dráván. Van ugyan ellene kiállítva katonaság és nemzetőrség, de lehet, hogy mégis betör, s így elsőben Somogy megyét éri. Vigyáznunk kell azért s védekeznünk, mert meglehet, hogy előnyomulva sok kárt tehet rendetlen csapataival.

Nagy meglepetés ért ekkor. Kacsovich Sándor — a járásnak akkori szolgabírája behivatott s arra kéri, hogy másoljam le az általa már megfogalmazott rendeletet — több példányban.

Szívesen írtam, másoltam a rendeletet, de egypár sor nem tetszett nekem. Kértem őt, hogy egy kis változtatást tegyünk rajta. Erélyesebben kell most kiadni rendeletet, határozott parancsoló szavakkal... És ő helyben hagyta megjegyzésemet, s úgy lett kioldva a rendelet.

E rendeletben ki lett mondva, hogy a mennyire tőlünk telik, védekezzünk a betörő ellenség ellen, s a községek állítsanak éjjeli őrköt, kik figyeljenek mindenre, s ha látják, hogy jön az ellenség, úgy lármázzák fel a falut.

Ez a rendelet ki lett küldve minden községbe. Mi Mocsoládon megtettünk mindent, a mit rendelet a megszabott...

Ki lettek rendelve az éjjeli őrkök, kik leginkább a falvak végén jartak — keltek,

Egy ilyen éjjeli őrkészletben magam is résztvettem, nem kiöndelve, csak önkényt, apám puskáját is odaadta. Este álltunk ki, s mert eső esett, egész éjjel — a faluvégen álló kovács-műhely alá húzódtunk; de egypár embert időközben kiküldtünk alá felé, — honnét lehetett várni az ellenség jövetelét. Egész éjjel örködöttünk, vártuk az ellenséget, de hát nem jött.

Más utiránya volt, a Balaton mellett vonult fel Székes-Fehérvár felé.

De egyes elmaradt emberei szélylyel menve — koboztak, s raboltak.

Oh ezen a téren igen bátrak voltak a jó horvátok, s kivált az ugynevezett szerezcsánok — határőrök — tüntették ki magukat a lopásban, rablásban.

A mit el nem tudtak vinni, azt a »kulya magyarországi« kamarájából eleregették a szélnek p. o. a lisztes zsákok tartalmát, a feltört pincékben levő boros hordók fenekét kiütve elfolyatták a bort.

Mai korban nem lehet még fogalmunk sem arról a vandalizmusról, melyet elkövettek — a vezetőik tudtával, — ha nem is biztatására.

Ha mi magyarok megyünk be országukba — a mit meg kellett volna tennünk — bizonyosan másként jártunk volna el.

A Dráva mellett volt ugyan haderőnk kiállítva, s ez a haderő oda rendelt nemzetőrökkel megerősítve; de hát Gr. Teleky Ádám — visszavonult — egy lövés nélkül, s Jelasich bátran jött a Dráván át.

(Folyt. köv.)

lejárt, azt megújítani szivesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitünő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadóhivatala.

— **Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazítása** most van folyamatban. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a névjegyzéket mindenkinek jogában áll megtekinteni és ha magát jogaiban sértve érzi, szabadságában áll jogorvoslattal élni. A belügyminister újabb rendelete szerint azok is felveendőek a választók névjegyzékébe, kik adójukkal hátralékban vannak, mely körülmény nagyon meg fogja szaporítani a választók számát.

— **Megerősítés** Az igazságügyminister a c.urgói kir. járásbírósnágnál ideiglenesen alkalmazott Gyulai János irnokot ezen állásában végleg megerősítette.

— **Új imaház.** A nagy-atádi izr. hitközség új imaházat épített. A község anyagi viszonyai oly jól állanak, hogy az új imaház felépítése végett új adót sem kell kivetni. Az építési bizottság élén a hitközségi elnök és a főrabbi állanak.

— **Műkedvelői előadás.** A magyarországi munkások nyugdíj-egyletének kaposvári fiók-intézete f. hó május 7-én jótékony célú műkedvelői színelőadást rendezett, mely alkalommal Gécy Istvánnak nagyratartott népszínműve a „Gyimesi vadvirág” került színre. Érdeklődés tekintetünk e darab előadása elé s valóban érdeklődésünk nem is vesztett kárba. A mi a szereplőket illeti, általában mondhatni, hogy osztottak az elért sikerben. Magdolna szerepében Kohn Róza k. a. elég előnyösen mutatkozott be, s meglátszott, hogy elkövetett mindent, hogy minél hatásosabban juttassa érvényre, ezt a nehéz szerepet, melyben a szilaj tűz, az akarat, erő a hitvesi hűséggel és szeretettel oly impozánsan nyilatkozott meg Balánka Imrének, ennek a nemeskeblű fiatal csángó gazdának nehéz, de hálás szerepét Vágó Géza elég hatásosan adta elő s csak kevés kívánni valót hagyott maga után. Múltó patnere volt Fábian Gyurka (Kelemen István) személyesítője, ki a szilaj, boszuálló, munkakerülő paraszt legényt hamisítatlan természetességgel állította elének, s úgy játékal, mint kellemes csengésű hangjával rászolgált az elismerésre. Jól megállta helyét Vargha Róza k. a. is, ki Mária szerepét keresetlen egyszerűséggel játszotta meg. Az örökké pityókus harangozott Vargha István kitünő humorral alakította s többször nyílt színen is tapsot aratott. Hasonló sikert ért el Christ István Marci szerepében s mondhatni kifogástalanul, adta ezt a bamba és ügyefogyott fiatal parasztiut. Osztottak még a sikerben Grosz Róza (Balánka Örsze), Höger Juliska) özv. Fábiané, Wellich Dezső (Prezser), Bódiss Ferenc, Christ Róza, Bódiss Géza, Pintér Gizella, stb. Szóval a darab elég jól sikerült miben nagy érdeme van a rendező bizottságnak különösen pedig Dömötör Béla urnak, ki nagy buzgalommal s töretlen kitartással fáradozott minél nagyobb siker elérésére. De nagy elismeréssel kell adoznunk Hajba Kálmán (karnagy) urnak is, ki nagy-szakértelmre valló tevékenységével már előre biztosította az elért erkölcsi siker egy részét.

Hogy anyagilag mennyire sikerült, következő számbeli adatok tanúsítják: Bevétele volt 232 ft 80 kr., kiadás 131 ft 15 kr., maradt tiszta jövedelem 101 ft 65 kr., ezenkívül felülfizettek Berger Ignác 1 ft, Fleischner Jakab 50 kr., Gyurisics Ignác 1 ft, Gottlieb Zs. 50 kr., Mandl R. 50 kr.,

Kereszturi János 1 ft, Légár József 40 kr., Peterka József 1 forint, Weisz Mór 10 kr., összesen 6 ft. Fogadja a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért és a t. felülfizetők felülfizetésükért e helyütt is a rendezőség köszönetét.

— **A közmívelődési egyesület** ülést tartott 12-én a megyeház kis termében, hogy küldöttséget menessen B.-Pestre Széll Kálmánhoz; a küldöttség tagjai: Somssich Andor, Makvalvay Géza, Psik Lajos, Ágoston József, képviselők Ujváry Ferencz apárlebanos, Roboz István, Szabó Kálmán, Dr. Szigethy János, Dr. Andorka Elek: többen csak feltételesen ígérték meg elmenetelüket, A küldöttség kedden indul; az ünnepély B.-Pesten a Lipót-utcai városháza dísztermében lesz.

— **A Somogy megyei gazdasági egyesület** közelebbi közgyűlésében elhatározta: hogy feliratban üdvözlí Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert a bortörvény létrehozásáért, mely egyéb alkotásai közt nagy hatással lesz közgazdaságunk erősítésére és borkereskedelmünk jó hírnevének, hitének emelésére.

— **Pályázati hirdetés** A néhai báró Tallian János és báró Tallian Dénes által az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett honvéd hadapród iskolánál létesített alapítványi helyek egyike, a vonatkozó alapító oklevél értelmében az 1899/1900-ik tanév kezdetén betöltendő lesz.

A bemutatást, Somogyvármegye közönsége augusztus havi évnegyedek közgyűlésén fogja gyakorolni.

Felhívtnak tehát első sorban néhai vizeki Tallian Ignác generális ősapától leszármazott és Tallian nevet viselő ifjak; másod sorban a Tallian nemzetség egyéb somogyvármegyei családjaihoz tartozó ifjak szülei, végül somogyvármegyei családokhoz tartozó, vagy ugyan máshonnan ide származott, de Somogyvármegyeben hosszuidőn át közmegelegedésre szolgáló megyei, vagy állami tisztviselők, kik gyermekük részére ezen alapítványi helyre igényt tartanak, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 28373 XIV. 1899. számú pályázati hirdetménye értelmében (mely a budapesti közlönyben és Somogyvármegye hivatalos lapjában közzétételét, s ugy a járási főszolgabírák (polgármester) mint az alispáni hivatalban is betekinthező) kellőképp felszerelt folyamodványukat, Somogyvármegye alispáni hivatalához folyó évi július hó 10-ig, multhatatlanul terjesszék be. Kelt Kaposvár, 1899. évi május hó 10-én. M a á r, alispán,

— **A telekkönyvi tanácsadó.** E címen új lap indult meg május 10-én Budapesten. A lap havanként háromszor jelenik, megcélja a telekkönyvi intézmény fejlesztése, különösen annak a nép közt leendő elterjesztése. Tagadhatlan, hogy az országban számos község van, melyekben a telekkönyvi állapot a tényleges birtoklással meg nem egyezik. Szép szerepre vállalkozott tehát e lap szerkesztősége, midőn azt tűzte ki feladatául, hogy a minden tekintetben fontos telekkönyvi intézményt a néppel a maga valójában megismertesse. Mert ezzel az intézménnyel a magyar nép még mindig nem tud megbarátkozni. Mint az abszolút korszak minden rendelkezése iránt, ugy a telekkönyvek iránt is nagyon bizalmatlan volt a nép. azt hitte, hogy a felvételek adóztatási célból készülnek, miért is sok helyen a telekkönyvek már eredetileg sem feleltek meg a tényleges állapotnak. Ez az új lap fogja világosítani a népet, hogy mennyire saját érdeke ellen cselekszik, ha birtokviszonyai rendezve nincsenek. Kíváncsok hogy a gazdalközönség közt minél nagyobb körben elterjedjen e lap, melynek előfizetési ára (egy évre 3 ft) oly csekély, hogy még a szegényebb gazdaember is minden megerősítés nélkül megszerezheti magának.

— **A magyar államvasutak kaposvári állomásán** az italmérést és étkezdet legújabbban Fleischman Miksa kaposvári központi

vendéglős vette bérbe, és már meg is nyílt az új restauráció. Fleischman Miksát, a közönség »százlábú« kedvencét ismeri már jó italai és ételeiről majd mindenki, így külön ajánlatra nem szorul; annyi azonban mégis megemlítünk, hogy ideje volt már egyszer, miszerint a kaposvári restauráció olyan ember kezébe kerüljön, kinek főcélja nem az utasok kizsebelése, hanem az, hogy őket jó italokkal és ételekkel szolgálja ki pénzükért.

— **A fűrdővadás** közeledtével a makacs csusz és közsvényben szenvedők ne gondoljanak arra, hogy bajuk ellen drága fűrdőket vegyenek igénybe, mert azon kitünő hatású csusz és közsvény elleni kenőcs, melyet Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában Budapesten lehet üvegenként 1 ftért kapni, 15—20 éves bajokat is sikeresen gyógyít. Ezer és ezer ember bizonyítja, hogy e kínos betegségek biztos gyógyszere e csodakenőcs.

— **A nemzeti szövetség ügye.** Már van vagy fél éve, hogy lapunkban mozgalmat indítottunk meg az országos nemzeti szövetségnek városunkban leendő megalapítása végett. Kifejtöttük a szövetség céljait, elmondottuk, hogy mily uton-módon iparkodik a szövetség céljait megvalósítani és abban az édes reményben ringattuk magunkat, hogy városunk és vidékének hazafiságáról ismert közönsége törekvéseinket méltányolni fogja és a szövetség ügyét elő foglalta mozdítani. Felszólalásunk nem is maradt eredmény nélkül, mert néhányon be is iratkoztak, a város intelligens elemei azonban távol tartották magukat a mozgalmától, miért is a nemzeti szövetség ügyét a legnagyobb sajnálatunkra el kellett ejtenünk. Míg a mi törekvéseink a közönség nemtörődomségén hajótörést szenvedtek, addig a mozgalom a szomszédos Zalamegyében már több eredményt ért el. Nagy-Kanizsa város polgármestere nemrég értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy Nagy-Kanizsán szervezni fogják a Nemzeti Szövetséget s e célból legközelebb egybe is fogják hívni a nagy értekezletet és megalakítják, a szervező bizottságot.

— **A vasuti felvételi épület,** mint értesülünk, mégis csak felépül még ez évben. A város polgármestere nemrég Pesten járt, hol is azt az értesülést nyerte, hogy az állomási felvételi épület építését nemsokára megkezdik és még őszre tető alá kerül. Igaz lesz-e ez, vagy nem, azt még nem tudjuk, de itt még semmi sem mutat arra, hogy a közel jövőben elkezdene az építést. Nem lett kihirdetve még a pályázat sem, pedig ennek a lefolyása is csak időbe kerül. Szeretjük hinni, hogy a felülről elhangzott ígért meg is valósul és a építésbe mihamarabb belefognak, mert most, hogy a vasuti vendéglő újból megnyílt, a várótermek számára hely sincs az épületben. A forgalmi viszonyokat a helyszínen kell tanulmányozni nem az aktákból!

— **Dajkaképző tanfolyam.** A kaposvári fő-utcai községi kisdődővadásban f. hó 15-től június hó végeig terjedő 6 hetes dajkaképző tanfolyam tartatik, melyre 18—40 év között levő írni s olvasni tudó egészséges jó hallással bíró nők vétetnek fel. A kérvények, melyekhez születési, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítványok csatolandók, a kir. tanfelügyelőséghez nyújtandók be.

— **Selyemtenyésztők** figyelmébe. Kiaknázatlan jövődelmi forrás a selyemtenyésztés, melyet a földmívelésügyi miniszter egyre jobban meg akar kedveltetni a néppel. Így az idén tetemesen fölemelik a II. osztályú selyem gubók árát, azzal is csak azt akarják elérni, hogy a nép kedvelje meg a selyem tenyésztést. A szegzárdi m. kir. selyemtenyésztési felügyelőség hirdményben tudatja, hogy a földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy a jelenben mutatkozó jobb viszonyok folytán a II. osztályú selyemgubók árát az 1899. évben 50

król 70 kr-ra emelik fel. Az első osztályú selyembubók ára továbbra is kgrként 1 frt. marad. Első osztályú gubónak szépnek, tisztának, erősnek, keménynek kell lenni és foltos, sávós nem lehet. A másodosztályú gubó lehet gyöngye, de különben tiszta, nem baj ha formátlan, vagy ha két három báb van a gubóban. A hasznavehetetlen, piszkos, nedves gubókat kgrként 5 kr-ért váltják be.

— A szegedi gazdasági kiállítás. Említettük, hogy a szegedi gazdasági egyesület az Országos Központi Gazdasági Egyesülettel egyetértőleg a földmívelésügyi m. kir. minister pártfogása mellett f. évi szeptember hóban 10 napig tartó gazdasági kiállítást rendez. A kiállítás igazgatóságától a következő értesítéseket kapjuk:

Gyűjteményes kiállítások. A szegedi mezőgazdasági kiállításnak kétségkívül legérdekesebb részei közé fog tartozni a gyűjteményes kiállítások csoportja, amelyben az alföldi nagyobb urodalmak a maguk gazdaságainak termékeit és gazdálkodási rendszerüket, az alföldi gazdasági egyesületek és vármegyei és városi hatóságok pedig a hatáskörükbe eső terület kisgazdájának terményeit és gazdálkodási rendszereit fogják bemutatni. Az összehasonlításhoz oly bő anyaga fog egekben a gyűjteményes kiállításokban föltárulni, amelyeknek gazdasági haszna szinte kiszámíthatatlan. Eddig Pallavicini Sándor őrgrof, Chottek gróf, az esztergomi főkapitány gróf Teleki Arnéd, gróf Teleki László Gyula, a pestmegyei, törölkői, szabolcsi, bács-bodrogmegyei, temesi, aradi, német-czernyai, hódmező-vásárhelyi, zentai gazdasági egyesületek, továbbá Baja és Szabadka városok jelentették be részvételüket. Az egyes gazdasági egyesületek, a vármegyék és városok gyűjteményes kiállítását a helyi bizottságok fogják egybeállítani.

Kertészeink figyelmébe.

A szegedi Erzsébetkirálynő-ligetben szeptember hóban rendezendő kertészeti kiállítás céljára mintegy 3000 négyszög-méter szabadterület áll rendelkezésre, amely szönyegek, virágcsoprtok, rózsagruppok képzésére és cserepes növények kiültetésére a legfőbb idő elővetkezett, felhívjuk kertészeink figyelmét erre a kiállításra, mely a mezőgazdasági kiállításnak egyik legdiszesebb pontja lesz s mely kiválóan alkalmas arra, hogy műkertészeink magukat ismertté tegyék és terményeiknek piacot szerezzenek. Bejelentéseket auguszt. 1-ig elfogad Buday Barna csoportbiztos (Budapest, IX. Köztelek) aki a szükséges felvilágosításokat is készséggel megadja.

Városok gyűjteményes kiállításai. Az alföldi városok nagy buzgalmat és áldozatkészséget fejtenek ki a szegedi mezőgazdasági kiállítás sikerének biztosítása érdekében. Legutóbb Hódmező-vásárhely város törvényhatósága a kiállítás céljára 200 frt tiszteletdíjat adományozott; Cegléd, Nagy-Körös, Hódmező-vásárhely, Szabadka, Baja és Ha'as városok pedig elhatároztak, hogy gyűjteményes kiállításokat fognak rendezni. Horvát Jenő a rendezőség kiküldötté most Szolnok, Szentés, Békés, Csaba, Békés Gyula, Arad és Makó városokban tesz körutat, amely városoknak a kiállításba való bevonása szintén remélhető.

— Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú cég által gyártott és felfaltalt cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai járó és nyújtó gépek, műlábak, egyenestartók (ferdenővésűeknek) »haskötők« a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legelőkeltebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk a kitűnő specialistát az érdeklődőknek.

Legnagyobb nyeremény

6-6

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona +
Késszépben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	40000
	5 " "	30000
	1 " "	25000
	7 " "	20000
	3 " "	15000
	31 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	432 " "	2000
	763 " "	1000
	1238 " "	500
	90 " "	300
	31700 " "	200
	3900 " "	170
	4900 " "	130
	50 " "	100
	3900 " "	80
	2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben		13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyeremény-jegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész l. o. eredeti sorsjegyet 6 —
» fél » 3 —
» negyed » 150
» nyolcad » 75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőieknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. május 18. és 19-ig
mely napon a huzás van

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főel-
árusítói

Budapest, V., Váci-körnt 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre 1. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utárvételezni kérem } A nem tetsző tör-
} postautalvánnyal küldöm. } lendő.

Pontos cím.

990. sz.
kv. 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tabi kir. járásbíróság mint telek-könyvihatóság közhírré teszi, hogy Simon József és fia cég úgy a csatlakozott végrehajtóknak Kovács István és neje Horváth Erzsébet végrehajtást szenvedők elleni 8 frt 15 kr., 10 frt, 150 frt, 56 frt, 42 kr., és 9 frt 80 kr., tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék, a tabi kir. bíróság területén lévő Csepely község határában fekvő, csepelyi 385. sz. jkben végrehajtást szenvedő Kovács István és neje Horváth Erzsébet tulajdonánál A 11—9. sorszám alatt felvett telki birtokra 648 frtban, és a csepelyi 450. sz. jkben + 572. hrsz. alatt felvett szántóföld, és pincéből a Pókaháton Kovács István illetőségére, vagyis az egésznek osztatlan felerészére az árverést 168 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelelt ingatlanok az 1899. évi június hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Csepely község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 64 frt 80 kr., és 16 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tabon, 1899. évi március hó 11-ik napján.

A tabi kir. bíróság. mint telek-könyvihatóság.

DR. BAJÓTI,
kir. albíró.

Hirdetések
jutányos áron
felvétetnek
e lap
kiadóhivatalában.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói: Kaposvárrott.

FLEINER SAMU butorkereskedő Korona-utca.

GOITEIN MÓR órás- és ékszerész Korona-utca.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a legközelebb meginduló IV. m. kir. szab. osztálysorsjátékot, mely meghozza azt a kedvező alkalmat, hogy mindenki próbára tehesse a szerencse szeszélyes Istennőjét, annál is inkább, mert ezen sorsjáték a lehető legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja, ugyanis.

100.000 sorsjegy között nem kevesebb mint

50,000 nyeremény.

kerül kisorsolásra

13 millió 160,000 korona értékben

tehát minden második sorsjegynek nyerni kell.

Főnyeremény a legszerencsésebb esetben

Egy millió korona.

kisorsolásra kerül ugyanis

Egy jutalom 600,000 korona értékben

továbbá főnyeremények 400.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 korona értékben, ezen kívül még számos nagyobb nyeremény.

Azon feltevésben, hogy a n. é. közönség köréből számosan óhajtanak e sorsjátékban részt venni, bátorkodunk főelárusítói irodánkat ajánlani azzal, hogy megrendeléseikkel bennünket megkeresni sziveskedjenek, melyeknek gyors és pontos elintézése irodánknak mindig főelve lesz.

Kitűnő tisztelettel

5—26.

Fleiner Samu.

Goitein Mór.

3627.
1899.

Kaposvár rdtváros tanácsától.

Hirdetmény!

Közzététetik, hogy az állatvásártér a sertés-piacz átellenében az állategészségügyi törvény s annak végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeleteknek megfelelően berendeztetvén, azon hetenként minden pénteken a szarvasmarha, borjú, kecske, juh és bárányvásár

f. évi május hó 3-tól

fog megtartatni.

A vásárlátogatók egyidejűleg figyelmeztetnek, hogy a vásárra csak állatok hajthatók be, míg a kocsik czélszerű elhelyezésére a vásártér átellenében levő vendéglő udvarban jeleltetett ki megfelelő tér.

Kaposvár rdtváros tanácsának 1899. évi április hó 10-én tartott üléséből.

Németh István,
polgármester.

Pannonia crême

legkitünőbb és teljesen ártalmatlan arc-kenőcs, mely eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bőrrakdát, pattanásokat, s a bőr mindennemű tisztálanságát.

Biztos hatása már néhány nap alatt észlelhető.

Egy tégely ára 60 kr.

Legfinomabb Pannonia pipereszappan 40 kr.

Főszétküldési raktár:

EIBACH ÖDÖN gyógyszerháza.

Budapest, VI. Andrásy-ut 55.

Főraktárak:

Török József gyógyszerháza, Király-utca 12.

Egger A. Fiai gyógyszerháza, Váci-körút 17.

Kapható minden gyógyszerháznál.

4-5.

Specialista sérvkötőkben.

A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekélyesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja célszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gummi sérvkötő idomítható pellottával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Kitüntetve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányokkal.

Árak: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer) orthopédiai fűzők, háskötők, görsehrárisnyak és mindenféle gumiaruk, urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J.

csász. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros Budapesten. Alapítványt 1878. IV. Koronaherceg-utca 17. Sebészeti műszergyár gázmotor erővel IV. Rostély-utca 15. 3-8.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nem megfelelő kötszerek készlettel becsérélhetők.

Olesőbb mint minden fővárosi vagy vidéki hasonló vállalat.

BOROVITZ MANÓ

Cement, mozaikáru és agyagkályha gyár, aszfaltozási és Cementbeton vállalkozó

* Kaposvárott, Korona-utca 9. szám. *

Vállalkozik:

mindennemű járdák, kocsutak, magtárak, kőházak, templomok aszfaltozására,

granit-, mozaik-, terazzo-cement vagy mozaik lemezeli burkolására

Udvarok és utcák

csatornázására

Fedéllemez)
Facement) befödésekre
Cementlemez)

Nedves falak szárazzátétele aszfaltal stb. készítésére helyben és vidéken.

Raktáron tart:

Saját készítményű agyag kályhákat, cement és mozaik-lemezeket, cement tetőlemezeket,

ugy szinte:

aszfalt fedéllemezeket, aszfalt elszigetelő lemezeket.

Prima carbolineumot.

Készén kátrányt.

Román cementet, Portland cementet, Kögyagesőveket, Alagesőveket, Kéményrakványokat. Keramit és metlachi lapokat, tűzálló chamotte téglákat és földet.

Megrendeléseket teljesít:

építőmészre

Portland és Román cementekre

egész vasuti kocsik rakományban.

Minden vasut állomásra legolcsóbb fix árakban.

Minden mélyen leszállított áron

Több évi jóállás mellett.

Legszebb és legtartósabb kivitelben.

9-12.